

Asia: VN/7167/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi kaivosmineraaliverolain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kaivosteollisuus ry kiittää mahdollisuudesta antaa lausuntonsa kaivosmineraaliveron korotusta koskevaan lausuntopyyntöön (Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi kaivosmineraaliverolain muuttamisesta VN/7167/2024) ja kaivosten sähköveroluokan muutosta koskevaan lausuntopyyntöön (Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain 2 §:n muuttamisesta VN/10574/2025-VM-133).

Olemme yhdistäneet lausunnot yhdeksi lausunnoksi.

Lausunto kokonaisuudessaan on lähetetty ministeriön kirjaamoon.

Lausuntoon kuulu liite kuntien asemasta.

Lausunto on luettavissa myös osoitteessa www.kaivosteollisuus.fi

YLEISTÄ:

Molemmat luonnokset hallituksen esitykseksi on valmisteltu ammattitaitoisesti. Ministeriö ansaitsee myös kiitokset valmiudesta vastata kysymyksiin ja sekä esitellä esitysten kysymyksenasettelua. Verolinjauksille tyypillisesti poliittisten päätösten aikataulut ovat kuitenkin asettaneet tiukat raamit valmistelulle, mikä paikoitellen näkyy yksityiskohdissa.

Hallituksen suunnitelman mukaan nyt lausuttavana olevien muutosten jälkeen vuodesta 2026 alkaen näiden toimialaverojen maksurasite nousee arviolta 110 miljoonaan euroon vuosittain – vastaten noin 4–5 % alan liikevaihdosta. Tämä tulee kaiken muun verotuksen lisäksi.

YHTEENVETO:

Vastustamme esitettyjä veronkorotuksia. Esitys kaivosmineraaliveron korotuksesta tulee palauttaa uudelleenvalmisteluun. Sähköveroluokan muutosta koskeva esitys tulee peruttaa.

Valtiovarainministeriön tulee laatia huolellinen vaikutusarviointi kaivosmineraaliverosta siten kuin joulukuussa 2024 työ- ja elinkeinoministeriön julkaisemassa Kansallisessa mineraalistrategiassa on todettu. Valtiovarainministeriön tulee pyytää valtioneuvoston oikeuskanslerilta lausunto siitä, voidaanko verolakien valmistelussa esittää ratkaisua, joka kansantalouden verotulojen osalta päätty pidemmällä aikavälillä negatiiviseen ratkaisuun.

YHTEENVETO VAIKUTUKSISTA:

Veronkorotusten yhteenlaskettu taso on korkea ja kokonaisuus ehdotetaan toteutettavaksi hyvin nopeasti. Tämä voi aiheuttaa merkittäviä vaikeuksia tuotannossa oleville kaivoksille sekä suunnitelluille investoinneille lähitulevaisuudessa.

Molemmat ehdotetut veronkorotukset lyhentävät kaivosten toiminta-aikaa, mikä vaikuttaa myös kansantalouden verokertymään pidemmällä aikavälillä.

Muutokset vaikuttavat investointihalukkuuteen ja Suomen maineeseen investointikohteena.

Pidemmällä aikavälillä veronkorotukset vaikuttavat mineraalitalouden arvoketjuihin sekä myös malminetsintään.

Kaivosteollisuus ry kannattaa esitykseen sisältyviä muutoksia, jotka yksinkertaistavat menettelyä. Järjestelmän yksinkertaistaminen siten, että veroa maksetaan metallimalmikaivoksilla vain niistä tuotteista, joita myydään eteenpäin, on järkevä korjaus. Samoin kannatamme teollisuusmineraalikaivosten osalta niitä kaivosmineraaliveron muutoksia, joissa vero poistetaan epäpuhtaustyyppisiltä metalleilta. Myös veron maksuvelvollisuuden kytkeminen nostohetkeen on järkevä korjausliike.

Kaivostoiminnassa kuten kaikessa teollisuudessa Suomessa on tehty voimasta kehitystyötä sen eteen, että energian käytössä päästäisiin pois fossiilipolttoaineista. Esimerkiksi Outokumpu-konsernin Kemin kaivoksesta, joka on EU:n ainoa kromikaivos, tehdään maailman ensimmäinen hiilineutraali kaivos vuoden 2025 aikana. Edellä mainittu huomioiden hallituksen ajatus kaivosten sähköveroluokan muutoksesta on vielä raskaampi isku kuin vuoden 2014 harjoitus.

Korostamme sähköveroluokan muutokseen liittyen vaatimusta saada selkeä rajanveto kaivoslouhinnan ja teollisen rikastusprosessin välille.

Sähköveroluokan muutoksen osalta toistamme vuonna 2014 ministeriölle ja eduskunnalle esittämämme, samoin alkuvuodesta 2025 lausuntokierroksella esittämämme.

Varsinaiseen lausuntoon kuuluvat lisäksi seuraavat kokonaisuudet:

SUHDE HALLITUSOHJELMAAN

MINERAALISTRATEGIAN MERKITYS

EU:n RAAKA-AINEPOLITIIKKA

SUOMEN KAIVOSTEN ERITYISPIIRTEISTÄ

VAIKUTUKSET

Vaikutukset Suomen kaivostoimintaan

Vaikutukset mineraalitalouden arvoketjuihin Suomessa

Vaikutukset malminetsintään

Vaikutukset kansantalouden verokertymään pidemmällä aikavälillä

ROJALTIMALLIN VAIKUTUKSISTA

VAIKUTUKSET POHJOIS- JA ITÄ-SUOMEN ALUEISIIN

VAIKUTUKSET KUNTATASOLLE

KAIVOSTOIMINNAN VEROTUKSEN KOKONAISVAIKUTUKSET SEKÄ MAANOMISTAJAKORVAUKSET

ERITYISESTI SÄHKÖVEROLUOKAN MUUTOKSESTA

KANSAINVÄLINEN VERTAILU

KILPAILUNEUTRALITEETTI

YKSITYISKOHTAISET KOMMENTIT ESITYSLUONNOKSEEN KAIVOSMINERAALIVERON OSALTA

Suomela Pekka
Kaivosteollisuus ry